

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ

КУРСОВА РОБОТА

на тему: «Фінансові ресурси державного пенсійного страхування: стан та перспективи розвитку»

Студента 5 курсу ФУПОМ – 11 групи

напряму підготовки: фінанси та кредит

спеціальності: фінанси

Сидорчука Сергія

Керівник: к.е.н., Петрушка О. В..

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Тернопіль – 2017 рік

План

Вступ.

1 Теоретичні засади формування та використання фінансових ресурсів пенсійного страхування в Україні.

2. Аналіз доходів та видатків ПФУ.

3. Проблеми та шляхи реформування Пенсійної системи України

Висновки.

Список використаних джерел.

Зміст

Вступ.....	4
1 Теоретичні засади формування та використання фінансових ресурсів пенсійного страхування в Україні.....	5
2. Аналіз доходів та видатків ПФУ.....	11
3. Проблеми та шляхи реформування Пенсійної системи України.....	15
Висновки.....	20
Список використаних джерел.....	22

Вступ

Одним із пріоритетних напрямків соціальної політики України в умовах розвитку ринкової економіки є удосконалення системи пенсійного страхування як основи соціального забезпечення населення. Створення системи пенсійного страхування, яка відповідає процесам розвитку економіки сьогодні та її відповідності принципам функціонування ринку, вимагає кардинальних перетворень системи пенсійного забезпечення. **Актуальність** обраної теми полягає у тому, що пенсійна система не може створити пенсіонерам гідні умови життя і саме тому потребує реформування. Для України, актуальною є проблема старіння нації і зростання навантаження на Пенсійний фонд України.

Мета і завдання дослідження. Мета курсової роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та здійсненні аналізу стану фінансових ресурсів державного пенсійного страхування, розробці рекомендацій щодо реформування пенсійної системи в сучасних умовах.

Досягнення вказаної мети зумовило необхідність вирішення таких **завдань**:

- дослідити джерела надходження та використання фінансових ресурсів ПФУ;
- проаналізувати динаміку видатків та надходжень ПФУ за останні роки;
- визначити напрями удосконалення пенсійної системи в Україні.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси ПФУ.

Предметом – механізм формування та використання грошових коштів ПФУ.

Значний доробок в дослідження особливостей використання та формування фінансових ресурсів ПФУ, а також їх оптимізації внесли такі вітчизняні науковці: В.Гейць, Е. Лібанова, О.Кириленко, Д.Полозенко, М.Ріппа, С.Юрій, Л. Ткаченко, О. Петрушка.

У ході виконання курсової роботи виконано дослідження літературних джерел, узагальнено та подано сучасні теоретичні узагальнення за темою та розкрито суть явища, що досліджується.

При написанні курсової роботи були вивчені навчальні матеріали, монографії, статті, а також використанні електронні джерела.

1. Теоретичні засади формування та використання фінансових ресурсів пенсійного страхування в Україні

Важливою складовою фінансової системи будь – якої держави є пенсійне страхування, ціль якого полягає у забезпеченні населення необхідними та достатніми ресурсами.

Пенсійне страхування – гарантована державою система заходів щодо забезпечення громадян у старості або на випадок втрати працездатності, хвороби.

Пенсійне страхування є однією із основних форм соціального захисту, в основі якої закладений страховий метод, тобто здійснення внесків в фонди обов'язкових платежів суб'єктами підприємницької діяльності незалежно від видів діяльності та форм власності та особами найманої праці, що працюють за трудовим договором, й використання державою цих коштів для матеріального забезпечення громадян.

Соломка О. М. пропонує наступне визначення пенсійного забезпечення: пенсійне забезпечення - це системи інститутів (правил і організацій) та механізмів їх взаємодії, що акумулюють кошти через розподільчий (оподаткування) та нагромаджувальний (страхування) канали, амортизують наслідки соціальних ризиків, що прогножуються (зміна матеріального стану працюючих та інших категорій громадян внаслідок настання старості, інвалідності, втрати годувальника) відповідно до визначених соціальних технологій та національних правил, які мінімізують наслідки зміни матеріального становища [13].

Економічний зміст поняття «державне пенсійне страхування» визначається як гарантована державою система заходів щодо забезпечення громадян у старості, на випадок хвороби, втрати працездатності [18,58].

Система соціального забезпечення, у тому числі й пенсійного, склалася ще в СРСР, в період НЕПу, але з часом була деформована, втративши ознаки страхових відносин і перетворившись на елемент податкової системи. У 30-ті

роки вказана система увійшла до державного бюджету і соціальне забезпечення здійснювалося за рахунок держ. бюджету.

Об'єднання коштів пенсійного страхування і державного бюджету у ті часи було закономірним і слугувало створенням єдиної страхової бази від всіх видів ризику.

На сучасному етапі розвитку у нашій державі система пенсійного страхування потребує трансформації в напрямку максимальної відповідності вимогам ринкової економіки.

Вітчизняне пенсійне законодавство передбачає дві форми пенсійного страхування:

- **добровільну;**
- **обов'язкову, яка відіграє головну роль[4].**

В Україні **обов'язкове пенсійне страхування** полягає у тому, що укладання трудового договору або реєстрації особи як підприємця породжує зобов'язання сплачувати внески незалежно від волі роботодавця чи працівника.

Добровільні форми недержавного пенсійного страхування використовуються для підвищення рівня матеріального забезпечення понад той, що гарантує державна система обов'язкового пенсійного страхування.

Пенсійний фонд є самостійною фінансово-банківською системою з 1992 р. Його статус, функції і завдання були визначені Положенням про Пенсійний фонд, затвердженим постановою КМУ від 28 січня 1992 року, а в новій редакції - від 1 березня 2001 року № 121.

ПФУ узагальнює досвід застосування нормативно – правової бази з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо реформування та вдосконалення законів і у встановленому порядку вносить їх на розгляд Президентіві України та КМУ. У межах своїх повноважень ПФУ організовує виконання законодавства і здійснює контроль за їх реалізацією.

Основними завданнями ПФУ є:

1. Забезпечення фінансування витрат пов'язаних з виплатою пенсій.

2. Акумулявання внесків, що призначені для пенсійного забезпечення та виплати допомоги.

3. Розширене відтворення коштів ПФУ на основі прийнятих принципів самофінансування.

4. Участь у фінансуванні програм соціальної підтримки інвалідів, пенсіонерів та інших не захищених категорій населення.

5. Організація та забезпечення міжнародного співробітництва в сфері пенсійного забезпечення.

6. Контроль за своєчасним надходженням внесків до ПФУ.

7. Контроль за раціональним витрачанням коштів фонду.

8. Участь у підготовці законодавчих та нормативних актів, спрямованих на вдосконалення системи пенсійного страхування і порядку підвищення розміру пенсійних виплат [4].

Бюджет ПФУ затверджується Кабінетом Міністрів. Тимчасово вільні ресурси за відсутності заборгованості із виплат пенсій можуть використовуватись фондом виключно на купівлю державних цінних паперів. Грошові кошти ПФУ зараховуються на єдиний рахунок фонду та зберігаються на окремих рахунках місцевих органів Пенсійного фонду у банках.

Ресурси ПФУ формуються з таких джерел:

1. Обов'язкові пенсійні внески на страхування громадян та підприємств.

2. Інвестиційний дохід, що отримується від інвестування резервних коштів для покриття дефіциту бюджету фонду в майбутніх періодах.

3. Кошти державного бюджету і цільових фондів, які перераховуються до ПФУ.

4. Суми від фінансових санкцій сплачені за порушення порядку обчислення, нарахування і сплати страхових внесків і використання коштів фонду, а також суми адмін стягнень.

5. Благодійні внески підприємств, організацій, населення, установ,

6. Інші надходження [4].

Найбільша частика в бюджеті ПФУ належить обов'язковим платежам на державне пенсійне страхування.

Щодо використання ресурсів Пенсійного фонду, то умовно їх можна поділити на шість напрямів (Рис. 1.1.).

Рис. 1.1. Напрями використання коштів ПФУ [3]

Щоб з'ясувати теоретичні засади державного пенсійного страхування, визначимо основні чинники, які зумовлюють необхідність існування інституту державно пенсійного страхування (Рис.1.2).

Основними принципами державного пенсійного страхування є:

- законодавче визначення порядку і умов здійснення загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- обов'язковість страхування осіб, що працюють на умовах трудового контракту та інших законних підставах, а також само зайнятих осіб;
- зацікавленість кожного громадянина у власному матеріальному забезпеченні після виходу на пенсію;

- рівноправність застрахованих осіб щодо отримання пенсій та виконання обов'язків стосовно сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
- диференціація пенсій залежно від тривалості страхового стажу та розміру заробітної доходу;
- солідарність та субсидування в солідарній системі;
- гласність та прозорість діяльності Пенсійного фонду;
- обов'язковість фінансування за рахунок коштів Пенсійного фонду витрат, що пов'язані з виплатою пенсій і наданням соціальних послуг, в обсягах, передбачених цим Законом;
- цільове та ефективне використання коштів ПФУ.

Рис. 1.2. Чинники, які зумовлюють необхідність існування інституту державно пенсійного страхування [1]

Пенсії, соціальні виплати та допомоги мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від встановленого законом прожиткового мінімуму.

Структура системи пенсійного забезпечення в Україні складається з трьох рівнів:

1. солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування - базується на засадах солідарності та субсидування і здійснення виплати надання соціальних послуг і пенсій за рахунок коштів Пенсійного фонду;

2. накопичувальна система - базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах;

3. система недержавного пенсійного забезпечення - базується на засадах добровільної участі роботодавців, громадян, їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень для отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення.[4]

2. Аналіз доходів та видатків ПФУ

ПФУ формує доходи, за рахунок яких здійснюється покриття витрат. Дохідна база ПФУ являє собою основну складову складного механізму функціонування фонду, без якої неможлива його діяльність. Визначивши значимість та необхідність формування доходів та необхідність здійснення видатків Пенсійного фонду України, проведемо аналіз бюджету ПФУ за 2013-2016 роки.

Таблиця 2.1

Динаміка показників ПФУ за 2013-2016 рр.*

	2013	2014	2015	2016
Видатки ПФ, млн грн	252755	245246	267346,5	254 066
Доходи ПФ, млн грн	230680	229594	236124	254 906,60

*складено автором на основі даних [7]

З наведених вище статистичних показників, можна зробити висновок про дисбаланс дохідної та видаткової частин бюджету Пенсійного фонду.

Протягом 2013 – 2015 років включно, спостерігається значний дефіцит бюджету фонду. Зокрема, у 2013 році видатки перевищували дохідну базу на 22075 млн. грн., або на 9%. У 2014 році спостерігалось незначне зниження як доходів ПФУ так і видатків, проте, видаткова частина все ще перевищувала дохідну на 6,3 %, або на 15652 млн. грн..

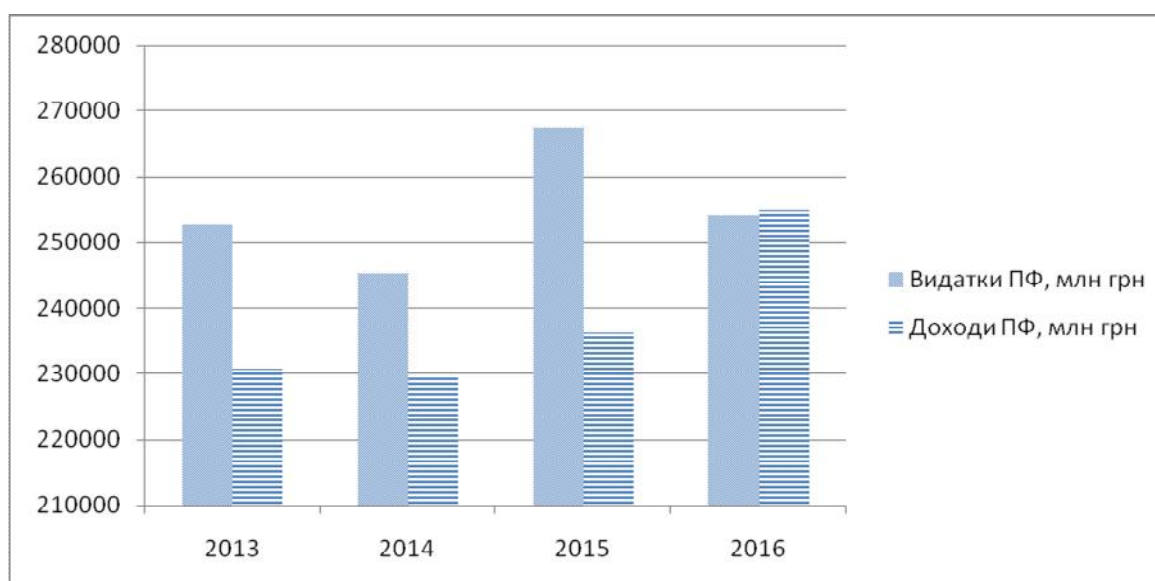

Рис. 2.1. Порівняння видатків та доходів Пенсійного фонду [7]

У 2015 році, як видно з наведених даних, бачимо значне зростання видатків та помітне збільшення дефіциту ПФУ. Зокрема, видатки ПФ у 2015 становили 267346,5 млн. грн., що на 31222,5млн. грн. або на 13,2 % перевищує доходи ПФУ у 2015 році.

У 2016 році спостерігався профіцит фонду, доходи перевищували видатки на 900,6 млн. грн., що є позитивною тенденцією і свідчить про раціональне використання коштів фонду.

Варто також відзначити, що доходи ПФУ у 2016 році були найвищими за аналізований період і становили 254 906,60 млн. грн., а це на 24226 млн. грн. або на 10 % більше ніж у базисному 2013 році. Найменше доходів спостерігалось у 2014 році – 229594 млн. грн., що на 1086 млн. грн. або на 0,4% менше ніж у 2013 році і на 25312 млн. грн. або на 10% менше ніж у 2016 році.

Основним інструментом у формуванні доходів ПФУ є власні надходження фонду. Протягом останнього року відбулось збільшення даного виду надходжень на 7 %, до позначки 110808 млн. грн. Зокрема це пов'язано з підвищенням темпів зростання фонду оплати праці, а отже, і збільшенням надходжень єдиного внеску.

Щодо видатків, то максимального рівня вони сягнули у 2015 році і становили 267346,5 млн. грн. що на 14591,5 млн. грн. або на 5,7% більше у порівнянні з базисним 2013 роком, що є негативною тенденцією. Мінімальними видатки були у 2014 році – 245246 млн. грн., що на 7509 млн. грн. менше ніж у 2013 році і на 22100,5 млн. грн. менше ніж у 2015 році.

Бюджет ПФУ у 2016 був збалансованим. За результатами виконання бюджету у 2016 році, за рахунок економії видатків на 13,5 млрд. грн. і перевиконання надходжень, склався додатковий ресурс коштів. У 2016 році вперше за останні 9 років не здійснювалося залучення з єдиного казначейського рахунку. У грудні 2016 року здійснено авансову виплату пенсій січня 2017 року на суму 10,4 млрд. гривень; на 2,4 млрд.грн. зменшено плановий дефіцит коштів пенсійного фонду. Упродовж 2016 року легалізовано 193,8 тис. Робочих місць, внаслідок чого додатково отримано до пенсійного фонду України 160 млн.

гривень. У 2016 році погашено заборгованість з обов'язкових платежів до пенсійного фонду на суму 900 млн.грн., при цьому загальна сума заборгованості зросла на 1,6 млрд.грн.. – до 18,9 млрд. гривень. У 2016 році здійснено перехід органів пенсійного фонду на електронну систему публічних закупівель. Власні надходження пенсійного фонду внаслідок зменшення ставки ЄСВ та пропорцій його перерозподілу зменшилися у 2016 році на 58,2 млрд.грн., а загальні втрати пенсійного фонду від цього у 2016 році склали 96,4 млрд. гривень.[8]

У загальних фактичних видатках ПФУ у 2016 році:

- 111,7 млрд.грн., або 44,0% – власні кошти;
- 142,6 млрд.грн., або 56,3% – кошти Державного бюджету України з яких:
 - 51,3 млрд.грн.. – трансферти з державного бюджету, з яких 3 млрд.грн.. – пенсійні виплати січня 2017 року;
 - 6,4 млрд.грн.. – компенсація ПФУ страхових внесків за окремі категорії застрахованих осіб;
 - 84,9 млрд.грн.. – кошти на покриття дефіциту бюджету фонду, з яких 4 млрд.грн.. – на авансове фінансування пенсій січня 2017 року.

На пенсійні виплати спрямовано 249,8 млрд.грн., інші видатки склали 3,6 млрд.грн., з них – 1,2 млрд.грн.. – оплата послуг поштових підприємств з виплати і доставки пенсій (0,3% загальних видатків), 2,4 млрд. грн..

У структурі доходів ПФУ у 2016 році 111,7 млрд.грн.. (43,7%) – власні, 142,6 млрд.грн.. (55,7%) – кошти державного бюджету, 1,5 млрд.грн.. (0,6%) – кошти Фонду соціального страхування.[8]

Неефективність та нестабільність моделі державного регулювання фінансового забезпечення пенсійної системи в Україні є очевидним явищем. Вона не відповідає сучасним вимогам і потребам пенсіонерів у достатньому доході в старості.

Уряд держави приділяє мало уваги даному питанню, де мають проводитись вводитись відповідна пенсійна політика, державне регулювання цієї сфери, котра стабілізувала б стан пенсійного забезпечення України.

Стійкість пенсійної системи нашої держави у фінансовому аспекті - є хиткою через вплив певних факторів, таких як економічне і соціальне становище, демографічні показники, організаційні, управлінські, політичні рішення. Для покращення стану пенсійної системи потрібно вдосконалити джерела надходжень коштів ПФУ, модернізувати механізми фінансування та реалізації пенсійних виплат. Зменшення нераціональних бюджетних витрати, контроль доцільності використання матеріальних та фінансових ресурсів пенсійної системи, проведення поліпшення та оновлення пенсійного законодавства, підготовка програми росту трудового потенціалу країни, покращення політики формування доходів можуть стати достатніми на необхідними діями держави для здійснення ефективної соціальної політики .

Державою мають впроваджуватися заходи налагодження фінансового забезпечення системи загальнообов'язкового пенсійного страхування. Дана процедура вимагає визначення цілей, складання стратегічних планів, прогнозування.

3. Проблеми та шляхи реформування пенсійної системи України

Механізм використання і формування доходів ПФУ на даному етапі потребує суворих заходів реформування. Це пов'язано із:

- значними проблемами, зумовленими невідповідністю доходів та видатків бюджету ПФУ;
- наявністю дефіциту;
- недоліками порядку справляння зборів.

Актуальним завданням вважаємо забезпечення страхових принципів у фінансуванні бюджету ПФУ, що дасть можливість зменшити у його доходах частку коштів державного бюджету.

Одним із важливих напрямків збільшення доходів ПФУ є збільшення реальної заробітної плати. Оскільки функціонування економіки відбувається в умовах рівноцінної зовнішньої торгівлі, першочергово, доцільно реалізувати заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції та послуг. Дієвим способом вирішення даного завдання є підвищення продуктивності праці страхувальників у національній економіці.

Важливим завданням для підвищення доходів ПФУ є зниження частки тіньової економіки і легалізація відносин на ринку праці в Україні. На сьогодні рівень тінізації економіки у нашій державі є одним з найвищих в Європі.

Великі масштаби тінізації економіки в Україні підтримують несприятливі умови для функціонування ринку праці. Серед вагомих факторів поширення тіньових відносин в сфері оплати праці є:

- недоліки державного пенсійного страхування в Україні. Високий рівень тіньової оплати праці можна пояснити значним розривом між вартістю праці для роботодавця і фактичною сумою, яку працівник отримує за свою працю;
- позитивне ставлення працюючих до виплати неофіційних заробітних плат, хоча це призводить до

позбавлення їх гарантій щодо пенсійного, а також соціального забезпечення надалі;

- відчуття несправедливості розподілу пенсій, що пов'язано із наявністю великої кількості пільгових пенсійних режимів;
- відсутність фактичних санкцій за порушення у сфері оплати праці [16, с. 16].

Заходи щодо вдосконалення практики формування ресурсної бази Пенсійного фонду України в умовах пенсійної реформи мають бути спрямовані на мінімізацію тінізації оплати праці. Для зменшення тінізації варто вжити наступних заходів: підвищення зацікавленості працівників і роботодавців до участі в державному пенсійному страхуванні, а також підвищення відповідальності працівників і роботодавців за належну сплату єдиного соціального внеску.

Державна солідарна система, що діє сьогодні в нашій державі побудована на основі принципу солідарності поколінь - працююче населення забезпечує непрацююче. Дана система добре функціонує в умовах позитивної демографічної ситуації. Для України головною демографічною тенденцією на сьогодні є старіння нації, що проявляється у зростанні частки пенсіонерів у загальній чисельності жителів.

До основних проблем солідарної пенсійної системи в Україні можна віднести:

- велику кількість пільг і виплат, що обтяжують пенсійну систему України;
- диференціацію у трудовій пенсії - різні категорії пенсіонерів одержують приблизно однакові пенсії, хоча розмір пенсійних внесків відрізняється;
- поява значної кількості привілейованих державних пенсіонерів.

Підвищувати ресурсну базу пенсійного фонду в Україні намагаються шляхом збільшення пенсійного податку, через введення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Збільшити надходження ПФУ, уряд намагається за рахунок операцій купівлі-продажу валюти та зборів, ювелірних виробів, транспортних засобів, нерухомості,

користування послугами мобільного зв'язку. Україна максимально задіяла механізм підтримки фінансування Пенсійного фонду за рахунок трансфертів з Державного бюджету, що зменшує можливості держави у фінансуванні інших сфер. Негативним є й те, що ПФУ у будь-який момент може взяти у Державному казначействі безвідсоткову позику терміном до одного року на покриття касових розривів.

В Україні функціонує тільки солідарний рівень пенсійного страхування, тоді як впровадження II рівня, обов'язкової накопичувальної системи, не розвивається.

Розвиток добровільного пенсійного забезпечення обмежується рядом факторів таких як: нерозвиненість фондового ринку, низький рівень доходів і недовіра населення до фінансових інститутів.

Стан вітчизняної пенсійної системи свідчить, що солідарна пенсійна система вже не може самотійно протистояти соціально-економічним та демографічним чинникам. Для підвищення рівня соціального захисту населення доцільним буде впровадження декількох рівнів пенсійного страхування вже сьогодні.

Основними аргументами на користь впровадження накопичувальної системи є:

- складна демографічна ситуація, яка без вагомих змін існуючої системи солідарного рівня не тільки збільшуватиме дефіцит бюджету ПФУ, але й ставитиме під загрозу виконання державою функцій у соціальній сфері;
- потреба держави в довгострокових інвестиційних ресурсах, для відновлення стану національної економіки.

Аргументами проти є:

- зменшення відрахувань до солідарної системи, що спричинить зростання дефіциту бюджету ПФУ;
- відсутність довгострокових стабільних фінансових інструментів, які спроможні поглинути грошові потоки II рівня.

Враховуючи світовий досвід, це можна пояснити тим, що поява таких інструментів є наслідком випереджальної пропозиції грошових коштів, а зовсім не навпаки.

Позитивними властивостями, якими характеризується накопичувальна система є:

- підвищення розміру пенсій;
- підвищення мотивації громадян в участі у пенсійному страхуванні;
- зниження фіскального тягара на роботодавців;
- більша незалежність пенсійного страхування від політичних факторів;
- акумулювання фінансових ресурсів і подальшого їх інвестування в національну економіку[11].

Проте, незважаючи на ряд позитивних тенденцій, існує ряд потенційних ризиків впровадження другого рівня пенсійного страхування. Серед них:

- зменшення ресурсної бази солідарної системи;
- залежність пенсійної системи від інвестиційного клімату;
- використання коштів накопичувальної системи для покриття дефіциту державного бюджету;
- неефективне управління пенсійними накопиченнями;
- зростання видатків на адміністрування накопичувальною системою;
- вплив олігархії на використання коштів накопичувальної системи через корупційні схеми;
- високі видатки для впровадження другого рівня пенсійного забезпечення[11].

Запровадження накопичувальної системи державного пенсійного страхування потребує формування Накопичувального фонду. Враховуючи, що ставки збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування в нашій державі доволі високі, що унеможлиблює їх подальше збільшення, єдиним джерелом ресурсів для впровадження накопичувальної системи може слугувати тільки частина коштів солідарної системи або кошти бюджету. За оцінками експертів величина ресурсів для покриття дефіциту пенсійного страхування, щопов'язано із запровадженням накопичувальної системи, перевищує обсяг коштів, який необхідний для вирішення фінансових проблем солідарної пенсійної системи. Обґрунтованою метою впровадження накопичувальної системи державного пенсійного страхування є досягнення довготермінових цілей економічного та соціального розвитку країни, а не збалансування бюджету Пенсійного фонду.

Висновки

Отже, в курсовій роботі проведено дослідження формування та використання ресурсної бази ПФУ, а також проблем та шляхів реформування пенсійної системи України.

По – перше, державне пенсійне страхування має ґрунтуватися на таких основних принципах:

- законодавче визначення порядку і умов здійснення загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- обов'язковість страхування осіб, що працюють на умовах трудового контракту та інших законних підставах, а також само зайнятих осіб;
- зацікавленість кожного громадянина у власному матеріальному забезпеченні після виходу на пенсію;
- рівноправність застрахованих осіб щодо отримання пенсій та виконання обов'язків стосовно сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
- диференціація пенсій залежно від тривалості страхового стажу та розміру заробітної доходу;
- солідарність та субсидування в солідарній системі;
- цільове та ефективне використання коштів ПФУ.

Пенсії, соціальні виплати та допомоги мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від встановленого законом прожиткового мінімуму.

По – друге, основним інструментом у формуванні доходів ПФУ є власні надходження фонду. Протягом 2016 року відбулось збільшення даного виду надходжень на 7 % порівняно із 2015 роком. Це пов'язано з підвищенням темпів зростання фонду оплати праці, а отже, і збільшенням надходжень єдиного внеску.

Бюджет ПФУ у 2016 був збалансованим. У 2016 році, за рахунок економії видатків на 13,5 млрд. грн.. і перевиконання надходжень, склався додатковий

ресурс коштів. У 2016 році вперше за останні 9 років не здійснювалося залучення з єдиного казначейського рахунку.

По – третє, у пенсійній системі України, сьогодні існує ряд проблем, які потребують термінового вирішення.

Основними проблемами є:

- невідповідність доходів та видатків бюджету ПФУ;
- наявність дефіциту;
- недоліки порядку справляння зборів.

Стан вітчизняної пенсійної системи свідчить про те, що солідарна пенсійна система не є ефективною. Для підвищення рівня соціального захисту населення доцільним буде впровадження декількох рівнів пенсійного страхування вже сьогодні.

Впровадження накопичувальної системи пенсійного страхування призведе до ряду позитивних моментів, зокрема:

- підвищення розміру пенсій;
- підвищення мотивації громадян в участі у пенсійному страхуванні;
- зниження фіскального тягаря на роботодавців.

Основною метою впровадження накопичувальної системи державного пенсійного страхування є досягнення довготермінових цілей економічного та соціального розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Бюджетна система : [підручник] / За наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К. : Центр учбов. літератури ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. – 871 с.
2. Внукова Н. М. Соціальне страхування : навч. посібник / Н. М. Внукова, Н. В. Кузьминчук. — К. : Кондор, 2006. — 352 с.
3. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : навч. посіб. (Інтегрований навчально-атестаційний комплекс)/ Б.О.Зайчук, О.Б.Зарудний, С.Б. Березіна.; – К : НВП "АВП" рекомендовано МОН України, 2005. – 256 с.
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 02.03.2015р., № 213-VIII – [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>
5. Лук'яновець А. Пенсійне забезпечення в Україні [Електронний ресурс] // А. Лук'яновець // Науковий блог НаУ «Остро- зька Академія». – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2014/pensijne-zabezpechennya-v-ukrajini/>.
6. Нарожна Н.І. Доходи пенсійного фонду : оптимізація формування та резерви зростання/ Нарожна Н.І.// Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля – 2013 р. № 16 (205) С.145-149.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України “Демографічна та соціальна статистика” – [Електронний ресурс]. – режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України – [Електронний ресурс]. – режим доступу: **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**
9. Пенсійна реформа в Україні :напрями реалізації:Монографія / Е.М. Лібанова, А.О.Бахмач, О.А. Васильєв та ін.; За ред. Е.М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2010. – 270с.
10. Пенсійний фонд України. Організаційно-правові та соціально-економічні засади функціонування / Б.О.Зайчук, О.Б.Зарудний ,С.Б. Березіна. – К: НВП "АВП" рекомендовано МОН України, 2006. – 298 с.

11. Петрушка, О. В. Накопичувальна система державного пенсійного страхування: переваги та ризики запровадження в Україні / О. В. Петрушка // Світ фінансів. – 2015. – № 1. – С. 119-127.
12. Петрушка, О. Сутнісно-теоретичні засади державного пенсійного страхування / О. Петрушка // Світ фінансів. – 2010. – Вип. 3. – С. 73-81.
13. Соломка О. М. Пенсійне забезпечення в системі соціального захисту населення: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – Х., 2006.- 18 с.
14. Соціально-економічні дослідження в перехідний період: проблеми формування і реалізації політики сприяння розвитку підприємництва в Україні : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т регіон. досліджень ; редкол.: відпов. ред. М. І. Долішній. — Львів, 2002. — Вип. 1 (XXXII). — 352 с.
15. Стожок Л. Напрями вдосконалення системи державного пенсійного страхування в Україні : [розгляд основних напрямів подальшого вдосконалення системи державного пенсійного страхування в Україні] / Л. Стожок // Україна: аспекти праці. – 2012. – № 1. – С. 13-18.
16. Тищук Т. А. Тіньова економіка в Україні: масштаби та напрямки подолання [Т. А. Тищук, Ю. М. Харазішвілі, Ю. І. Прилипко та ін.] ; за ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, – 2011. – 96 с.
17. Тропіна В. Перспективи запровадження єдиного соціального внеску в Україні / В. Тропіна // Світ фінансів. — 2007. — Вип. 2 (11). — Лип. — С. 102–111.
18. Юрій С. І., Шаварина М. П., Шаманська Н. В. Соціальне страхування: Підручник. – К.: Кондор, 2006. – 464 с.